

NYHETER

Oviss framtid för Designens hus

DESIGN. Under år 2007 skulle Designens hus vid Telefonplan invigas. Det sa Stockholms förra finansborgarråd Annika Billström före valet. Nu är designcentrets framtid oviss.

– Det finns många planerade projekt i Stockholm, som Formmuseet på Blasieholmen, Nobelmuseet, Designens hus och ett museum för scenkonst, säger kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Vi kan inte göra allt. I januari ska vi träffa staden för att diskutera vad de och vi vill, vad som är praktiskt och ekonomiskt möjligt.

Föreningen Svensk Form är tänkt som huvudman för den publika verksamheten i Designens hus. I brist på ett beslut tvingas de nu skriva på ett treårigt kontrakt för sina nuvarande lokaler på Skeppsholmen.

– Jag hoppas verkligen att designcentret vid Telefonplan blir av, säger föreningens vd Ewa Kumlin. Men det viktiga är att vi får ett besked, det finns andra lösningar också.

BO MADESTRAND

Expressen rensar i nyhetsledningen

MEDIER. Efter de många rättsliga turerna kring kvällstidningen Expressen rensar nu chefredaktör Otto Sjöberg i ledningsgruppen. "Publiceringshaveriet" kring sångaren Sven-Erik Magnussons alkoholproblem i måndags är skälet till att åtgärderna genomförs "akut", enligt informationschefen Irina Halling. Redaktionschefen Anna-Clara Welander blir utvecklingschef och nuvarande editionschefen Leif Brännström respektive nattchefen Mats Ottosson blir omplacerade. Otto Sjöberg ska ta ett större operativt ansvar för det dagliga arbetet.

Vad har detta med de rättsliga turerna och de många felaktiga nyhetsartiklarna att göra?

– Som chef har man ett ansvar och de som var ansvariga i Sven-Erik Magnusson-fallet har tagit konsekvenserna av det. Misstaget är inte acceptabelt efter de seminarier och det arbete med publiceringsrutinerna som vi haft efter Persbrandt-publiceringen förra året. Men detta är absolut ingen värdering av personerna. De är mycket duktiga journalister.

Vilket är ditt eget ansvar? Åtskilliga tycker att du borde avgå för misstagen.

– Mitt ansvar är att se till att vi har klara och tydliga regler och en organisation som följer dessa. Det beror på vilka misstag det handlar om. De här misstagen har inte varit utgivarbeslut.

GEORG CEDERSKOG

” Det är en underbart fängslande och olycksbådande titel, med all den stämning av magi och äventyr som Harry Potter-fans älskar och räknar med.”

Sam Harrison, på Londons bokpalats Waterstones, kommenterar i BBC News den julklapp som världens alla Harry Potter-fans fått i år. Författaren J K Rowling har avslöjat vad den sjunde och sista Potterboken ska heta – "Harry Potter and The Deathly Hallows". Vilket betyder ungefär "Harry Potter och de dödliga heliga".

Punkbandet Stooges går igen

MUSIK. Förra plattan kom för trettio-tre år sedan. Nu har Iggy Pop samlat sitt banbrytande protopunkband The Stooges i en Chicagostudio och spelat in "The weirdness". En uppföljare till den Bowieproducerade "Raw power" från 1973. I laguppställningen finns Pop, bröderna Ron och Scott Asheton, saxofonisten John Mackay och Mike Watts, som ersätter den bortgångne originalbasisten Dave Alexander. Enligt Rolling Stone rymmer albumet femton nya låtar – däribland "If you have friends", "A.T.M.", "My idea of fun" och "Free and freaky in the USA". Plattan släpps i mars och är egenproducerad med Steve Albini (Nirvana, PJ Harvey, Pixies) som tekniker. Iggy Pop säger sig nu vara kritisk till hur han förvaltat sitt Stooges-arv under åren som soloartist:

– Jag har gjort våra gamla låtar som cover med alla de andra band jag haft. Jag har inte brytt mig om detaljarbetet, konstaterar han.

GEORG CEDERSKOG



Iggy Pop

KULTUR. Chef för Kulturredaktionen: Maria Schottenius. Biträdande kulturchef: Åsa Beckman. Nyhets- och nöjeschef: Harald Bergius. Bildredaktör: Eva Tedesjö. Korrektur: Catharina Lewenhaupt. Redigeringsansvarig: Annelie Johansson. Redigering: Ylva Eriksson, Birgitta Hallert, Annika Lyrestam Tillberg, Birgitta Sundling, Johan Öberg. Webbredaktör: Mikael Lindström. Hemsida: dn.se/kultur Redaktionen: 08-738 12 02 E-post: arkitektur@dn.se barnung@dn.se dans@dn.se film@dn.se konst@dn.se kulturdebatt@dn.se litteratur@dn.se musik@dn.se teater@dn.se För insänt material ansvarar ej.



Ulrik Samuelsons konst hotas av ombyggnation. Huset byggdes av Wasa Försäkring och nu vill de nya ägarna bygga en gemensam reception för hyresgästerna mitt i konstverket.

FOTO: BENKT EURENIUS

Offentlig konst hotas

Det blir allt vanligare att offentlig konst hamnar i kläm när fastighetsägare vill bygga om. I många fall handlar det om unika konstverk av centrala svenska konstnärer.

ULRIK SAMUELSON, 71 år, pionjär för den svenska installationskonsten och på 1970-talet professor i måleri på Konsthögskolan i Stockholm, är på krigsstigen. Ett av hans livsverk, en storslagen gårdsanläggning med rinnande vatten och romerska pelare, riskerar att hamna på soptippen när fastighetsbolaget Mengus bygger ny reception till Länsförsäkringars huvudkontor på Solna Strand.

– Det är helt befängt, i förslaget till ombyggnad rivs det mesta och endast ett fåtal pelare lämnas orörda. Men det är att ta bort själva idén med anläggningen, en oas för eftertanke. Nej, kommer byggjobbare in här är det lika bra att köra allt till tippen, säger Ulrik Samuelson.

– Tyvärr har jag inget att sätta emot. "Marknaden" bestämmer, och när varje kvadratmeter ska göras kostnadseffektiv hamnar den offentliga konsten på undantag. Sedan fem år tillbaka är jag i strid med landstinget i Östergötland om en betongsoffa på ett sjukhus, berättar Ulrik Samuelson.

Innegården i Solna Strand färdigställdes i början av 1990-talet, i samarbete med arkitekten Sune Malmqvist och på uppdrag av dåvarande Wasa Försäkring som också var fastighetsägare.

I den aktuella fastigheten finns även Ernst Billgren representerad, medan tre stora målningar av den finska konstnärinnan Nina Roos har tagits ned. Ulrik Samuelson berättar engagerat om bakgrund, material och arbetssätt när den öppna gården färdigställdes – arbetet tog cirka ett år.

NU SKISSAR ARKITEKT Hans Murman, på uppdrag av Mengus, på en inglasad trädgård med en reception i mitten. En planlösning som inte

alls tilltalar Ulrik Samuelson.

– Jag har sett ritningarna, men nej, hellre tippen, upprepar han.

Hos Mengus blir projektchefen Fredrik Brodin överraskad över Ulrik Samuelsons inställning.

– Ja, spontant blir jag det. Självfallet vill vi föra en dialog med Ulrik Samuelson. Jag blir närmast bestört när han talar om att köra hela anläggningen till soptippen, säger Fredrik Brodin.

– Men fastigheten behöver moderniseras. Vi anpassar byggnaden till dagens krav. Vi har kanske inte förstått Ulrik Samuelsons tankar, men vår uppfattning är att ombyggnaden bättre tar till vara trädgårdens möjligheter och att pelarna synliggörs på ett helt annat sätt, framhåller Fredrik Brodin.

– Vi är absolut inte motståndare till konstnärliga utsmyckningar, tvärtom. De installationer som finns i fastigheten är viktiga för byggnadens karaktär och värde, betonar Fredrik Brodin.

Ombyggnaden är planerad att börja sommaren 2007.

ATT KONST i det offentliga rummet riskerar att förstöras eller försvinna blir vanligare, i takt med att fastigheter byter ägare i allt snabbare takt. Det konstaterar intendent Henrik Orrja på Statens konstråd. I fallet med Ulrik Samuelsons gårdsanläggning i Solna är både den som ursprungligen beställde konstverket och den som numera äger fastigheten privat. Än vanligare är dock problemet när det gäller konst som

ursprungligen beställts av det offentliga, via just Statens konstråd.

I båda fallen skyddas konstverken av upphovsrätten, förklarar Henrik Orrja. Det innebär att inga förändringar får göras i ett konstverk utan konstnärens tillstånd. Att riva ett så kallat byggnadsnära konstverk är däremot en annan sak.

– Där är lagen inte lika tydlig. Frågan har heller inte prövats rättsligt, säger Orrja.

Ytterligare en konflikt kring ett offentligt konstverk pågår just nu i Uppsala. Det gäller fyra verk av konketisten Olle Bærtling, som finns på Celsiuskolan som fastighetskontoret i Uppsala vill bygga om. Efter agerande av Catrin Lundqvist, intendent för offentlig konst på Uppsala konstmuseum, arbetar tjänstemännen nu med nya ritningar som inte ska hota konstverken.

– Jag hoppas det i varje fall, Olle Bærtling är en av den svenska modernismens starkaste och mest formfulländade mästare och han finns representerad i fyra av skolans rum, både inne och ute. Sedan frågan blivit känd tycks det gå att genomföra ombyggnaden utan att angripa Olle Bærtling, säger Catrin Lundqvist.

STATENS KONSTRÅD arbetar för tillfället på en inventering av de sammanlagt 1700 offentliga konstverk som beställts med statliga medel sedan konstrådet inrättades, 1937. En del av dessa är numera i privat ägo, även om de flesta förvaltas av statliga bolag. Inventeringen är inte klar ännu, men redan står det klart att det finns exempel på konstverk som har förstörts eller skadats.

Henrik Orrja menar att det rättsliga skyddet för offentlig konst är för svagt i dag. Ett problem är att konstverken ofta är en del av byggnader som är alldeles för nya för att ha blivit kulturminnesmärkta. Konstrådet utreder nu, i samarbete med Riksantikvarieämbetet, om man kan införa en ny slags kulturskydd för just offentliga konstverk.

KJELL NILSSON

kjell.nilsson@dn.se 08-738 10 38